

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади
церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині

Люблин

№ 2 (27)

Лютий 2005 р.

www.chresto-vozd.harazd.net

Відійшов у вічність Митрополит Василій

10 січня 2005 р. відійшов до Всевишнього Блаженніший Василій, Митрополит Вінніпегу і всієї Канади, Первоієрарх Української Православної Церкви в Канаді. Покійний був найстаршим у світі українським православним ієрархом. Бл. пам. митрополит Василій майже 20 років був предстоятелем Української Православної Церкви в Канаді, котра є зараз найсильнішою Церквою української православної діаспори. (гк)

Більше - див. стор. 7.

Неділя про Митаря і Фарисея

В канун цієї неділі, під час суботньої Вечірні, вперше користуємося великопісною літургічною книгою – «Тріоддю Пісною», і до звичайно виконуваних недільних стихир і канонів додаються стихири і канони Неділі про Митаря і Фарисея. Вони присвячені передовсім смиренню, яке обумовлює кожне справжнє покаєння.

о. Александр Шмеман

Кондак та Євангелія – стор. 11.

Під покровом святителя Петра...

Храмове свято в честь свт. Петра (Могили), митрополита київського Р.Б. 2005

Цього року вже втретє українська православна громада Люблина відзначала свято свт. Петра (Могили), митрополита київського. Саме цей святий, який є символом української православної традиції, а водночас безпосередньо пов'язаний зі старовинною традицією Православ'я в Люблині, був обраний нашим покровителем, коли два роки тому – в січні 2003 р. – починалася із відкриттям Хрестовоздвиженської церкви як храму української православної громади нова епоха в житті нашої спільноти. Цьогорічне свято в честь свт. Петра (Могили) наша спільнота відзначила 16 січня – в Неділю перед Богоявленням.

Урочистості свята почалися, звичайно, напередодні, у суботу 15 січня. У Хресто-Воздвиженській церкві цьо-

го дня відслужено урочисту Вечірню, яку совершив душпастир нашої грома-

Продовження на стор. 3.

Хроніка нашого буття (25)

- 1 січня 2005 р. зібралися ми у Христо-Воздвиженській церкві на суботній Вечірні, яку відслужив наш душпастир о. Мирослав Вишневецький. 2 січня випала Неділя перед Різдом Христовим – Святих Отців. Божественну Літургію служили о. митр. прот. Володимир Ходак та о. прот. Мирослав Вишневецький. Цього дня наш храм ледве вміщав усіх прибулих на службу вірних. Була це вже остання неділя Різдвяного посту, дуже багато вірних приступало до таїнств св. Сповіді та Св. Причастя. Після Літургії частина присутніх на службі залишилася ще на традиційній зустрічі при чаю.

- В понеділок 3 січня 2005 р. відбулось прибирання в нашій церкві напередодні свят. Як завжди, зібралося багато людей, які швидко справилися з порядкуванням.

- У четвер 6 січня, в Навечір'я Різдва Христового, зібралися в церкві вже вранці. За уставом, служба почалася з передсвяточних Царських часів. Божественну Літургію свт. Василія Великого служили о. о. Володимир та Мирослав. За Літургією пом'янули, як кожного року, бл. пам. Любу Більчук - цього дня саме минула третя річниця її смерті.

- Цього ж дня увечері урочисто відслужено в нашому храмі Велике Повечір'я, яке совершили всі наші священики. Після служби вірні подалися до своїх домів на святочну вечерю. Мешканці Будинку соціальної допомоги, у якому розташований наш храм, також мали спільну вечерю.

- Святочна служба у день Різдва Господа Бога і Спаси нашого Ісуса Христа (7 січня 2005 р.) мала дуже урочистий характер. Божественну Літургію совершали о. о. Володимир та Мирослав. У храмі зібралися не лише ті, хто щонеділі відвідує наш храм, але й інші, що святкують за старим стилем.

- У день Собору Пресвятої Богородиці (8 січня) також численно зібралися вірні. Святкову Божественну Літургію служили всі наші священики: о. о. Володимир, Мирослав та Миколай.

- Цього ж дня увечері о. Мирослав відслужив суботню Вечірню. Цього року третій день Різдва Христового - св. апостола первомученика і архидиякона Стефана (9 січня) випав у неділю. Святочну Божественну Літургію служили у нашому храмі о. о. Володимир та Мирослав. Після Літургії відбулася традиційна зустріч при чаю, на якій спільно проспівали колядок.

- У Новий рік за юліанським календарем, 14 січня, в свято Обрізання Господнього та свт. Василія Великого Божественну Літургію та Новорічний молебень совершили о. о. Володимир, Мирослав та Миколай.

- У середині січня від 2003 р., тобто від часу створення нашої церкви, традиційно відзначаємо Храмове свято в честь свт. Петра (Могили), митрополита київського, покровителя нашої громади. Цього року пам'ять свт. Петра (Могили) відзначали ми 15-16 січня. У суботу 15 січня у нашому храмі відслужено урочисту Вечірню. 16 січня, у неділю перед Богоявленням, празничну Божественну Літургію очолював о. митр. прот. Володимир Ходак, співслужили йому о. Мирослав та о. Миколай. Після святкової служби відбулася Святочна зустріч громади Христо-Воздвиженської церкви і гостей. (Про свято - див. стор. 3.)

- Незабаром випав черговий великий празник – Йордан, Богоявлення Господнє. У Навечір'я Богоявлення (Хрещенський святвечір), у вівторок 18 січня, у Христо-Воздвиженській церкві відслужено Велике Повечір'я, яке совершив о. Мирослав. На святочну литію наш душпастир вийшов спільно з о. Миколоєм. Численно зібрані вірні підходили до миропомазання. Після служби традиційно вже відбулася зустріч української православної громади – Кутя (більше – див. стор. 4). У сам день свята Хрещення Господа Бога нашого Ісуса Христа (19 січня) Божественну Літургію служили о. Мирослав та о. Миколай. Після Літургії було совершено Велике посвячення води. До нашої церкви цього дня прибуло дуже багато людей, ледве вистачило посвяченої у трьох відрах води. Серед вірних був, зокрема, нещодавно обраний староста Спасо-Преображенської церкви Александр Ковальський. З'явилися також люди, котрі досі не відвідували в Люблінській церкві. На святочному богослужінні був присутній проректор Волинського державного університету ім. Лесі Українки в Луцьку проф. Володимир Баран, котрий в ці дні перебував у Любліні на запрошення Європейського Колегіуму Польських і Українських Університетів.

- 22 січня – це День Соборності України, який в Люблінській українській громаді традиційно відзначає особливо урочисто і з молитвою. Уранці цього дня на православному кладовищі на вул. Липовій біля пам'ятника на честь вояків армії УНР Високопреосвященніший архієпископ Люблінський і Холмський Авель, у співслужінні настоятеля люблінської православної парафії о. прот. Андрія Лося і душпастиря української православної громади Люблін о. прот. Мирослава Вишневецького, а також о. диякона Марка Ващука, відслужив урочисту панахиду за душі борців за волю України та Молебень за Україну. Співав хор Христо-Воздвиженської церкви піддиригуванням Олексія Куцого. (Більше про святкування Дня Соборності – стор. 5-6).

Під покровом святителя Петра...

Храмове свято в честь свт. Петра (Могили), митрополита київського Р. Б. 2005

Продовження зі стор. 1.

ди о. прот. Мирослав Вишневський. Наприкінці служби наші священники о. Володимир, о. Мирослав та о. Миколай винесли урочисто ікону свт. Петра на середину храму під слова тропаря святителю. Після цього присутні на вечірній службі вірні прикладалися до ікони святого і підходили до елеопомазаня.

У неділю 16 січня відбулося відзначення свята. Празничну Божественну Літургію очолював о. митр. прот. Володимир Ходак, співслужили йому о. Мирослав Вишневський та о. Миколай Банковський. Після Літургії відслужено короткий святочний молебень та Многоліття. Вірні Христо-Воздвиженської церкви численно зібралися на своєму святі, менше, проте, як у минулих роках, було гостей: мабуть не знали про наше свято. Менш уро-

- Цього дня увечері у Христо-Воздвиженській церкві відслужено суботню Вечірню, яку совершив о. Мирослав. 23 січня, у Неділю по Богоявленні, Божественну Літургію служив о. Мирослав.

- У суботу 29 січня Вечірню совершив о. Мирослав. 30 січня недільну Божественну Літургію служили всі наші священники: о. о. Володимир, Мирослав та Миколай. Після Літургії відбулася товариська зустріч при чаю.

- Після свята Йордану доми вірних Христо-Воздвиженської церкви відвідував з молитвою і Хрещенською водою наш душпастир – о. Мирослав, у декого з душпастирським візитом були також настоятель люблинської парафії. А. Лось та вікарний священник о. Георгій Лукашевич.

- В післясвяточний період традиційно колядувала студентська молодь, яка відвідувала доми наших парафіян. Так утверджується традиція, відновлена вже кілька років тому молоддю.

Хронікар

чистим, ніж у двох попередніх роках, було саме літургічне відзначення свята.

Після святкової Літургії, за традицією нашої церкви, відбулася Святочна зустріч громади Христо-Воздвиженської церкви і гостей. При чарці вина і смачних тістечках, яких багато підготували наші жінки, українська православна громада Люблина, мешканці Будинку Соціальної Допомоги та гості нашого свята гарно відзначили цей радісний день. Звичайно, не могло це все відбутися без колядок, яких багато спільно проспівали, адже свято випадає в Різдвяний період.

Свято свт. Петра (Могили) вписалося вже в нашу люблинську традицію. Є воно виявом нашої ідентичності і християнської свідомості. Звичайно, хотілося б, щоб знаходило воно ще більш урочисту форму, проте вже зараз має своє місце в церковному календарі Люблина.

Г.К.

Передплата

православних та українських видань

Інформуємо, що в нас існує можливість передплати українських та православних періодичних видань, що виходять у Польщі. Можна передплатити такі видання:

- тримісячник Перемисько-Новосанцівської єпархії «**Антифон**» – 12 зл. (весь 2005 р.);
 - місячник „**Przegląd Prawosławny**” – 10,50 зл. (IV-VI 2005 р.);
 - Український тижневик «**Наше Слово**» – 35,10 зл. (IV-VI 2005 р.);
 - Український часопис Підляшшя «**Над Бугом і Нарвою**» – 9 зл. (I півріччя 2005 р.).
- Просимо зголошуватись до Г. Купріяновича.

Наша Кутя

Багато років було традицією в Люблині, що українська громада збиралася в Різдвяний період на святочній зустрічі, яку називали Кутею. Ця традиція завмерла наприкінці 80-х і в 90-ті роки. Вдалося її відродити, у дещо зміненій формі, після відкриття Христо-Воздвиженської церкви на початку 2003 р.

Саме в січні 2003 р. відбулася при нашому храмі перша Кутя. Вирішили її організувати в особливий час – в Хрещенський святвечір 18 січня, того року випала це якраз субота. Так і склалася традиція, що при Христо-Воздвиженській церкві Кутя відбувається саме в цей день, напередодні свята Йордану.

Цьогорічна Кутя відбулася у вівторок 18 січня після Великого Повечір'я у Христо-Воздвиженській церкві. У прицерковній світлиці за столами зустрілася наша громада, представлена різними поколіннями: від найстарших по наймолодших, котрі ледве почали ходити. Варто тут також відзначити немалу групу колегантів із Європейського колегіуму польських і українських університетів. Звичайно, були й наші священики – о. Володимир та о. Мирослав. Світлиця ледве вмщала усіх зібраних. За столом посмакували смачної куті, яку підготували Людмила Купріянович та Людмила Олексюк. Були там й інші пісні страви (адже це день строгого посту), підготовлені нашими жінками.

Як і минулого року, студентська мо-

лодь підготувала з цієї нагоди традиційний український Вертеп, який поставила в час зустрічі. Було багато сміху і втіхи, правда, цього року ліфт не виконав ролі пекла, оскільки не з'явився у відповідний час.

Звичайно, не могло обійтися без співи колядок, які наповнили наші серця радістю і добром. Були також розповіді про Різдвяні звичаї в наших родинних домах, а зібралися на Куті люди з різних регіонів: від Холмщини, Підляшшя, Лемківщини по Київ, Львів, Рівне, Луцьк. Цікаво було почути про різні, часом подібні, а часом відмінні українські Різдвяні звичаї. Цього року більше розповіли нам про свої Різдвяні традиції лемки, адже серед вірних нашої церкви є кілька вихідців із Лемківщини.

Кутя залишила в нас почуття радості, єдності, спільноти. Варто мати надію, що ця люблинська традиція знайде продовження в наступних роках. Може також ті, які ще не зуміли вповні включитися в життя нашої спільноти і бути на нашій Куті, відчують потребу єднання і спільного продовження традиції. І. Л.

ORTHPHOTO

- інтернетівський сервіс,
присвячений православному
християнству у фотографіях.

Шукайте за адресою: www.orthphoto.net

День Соборності України в Люблині

22 січня 2005 р. у Люблині відбулися традиційні святкування національного свята України – Дня Соборності. Співорганізаторами святкувань виступили Генеральне консульство України в Люблині та Товариство догляду за могилами українських вояків у Люблині.

Урочистості розпочалися о 9.30 ранку на православному цвинтарі по вул. Липовій біля поховання воїнів Армії Української Народної Республіки. У них взяли участь представники дипломатичного корпусу, люблинських воєводських та самоврядувальних властей, Війська Польського, а також українська громада Люблина та слухачі Європейського колегіуму польських і українських університетів. Серед присутніх були: люблинський віцевоєвода Барбара Сікора, голова Союзу Люблинського воєводства Даріуш Садовський, сенатор Тереса Ліщ, Генеральний консул України в Люблині Іван Грицак, Генеральний консул України у Варшаві Анатолій Гамалій, Почесний консул Велико-Британії в Люблині Ян Данільчук, представник Бюро Національної Безпеки РП Володимир Бендза, новопризначений шеф Воєводського військового штабу в Люблині полковник Маріан Ягодзінський та його попередник на цій посаді полковник Єжи Гриз, Люблинський воєвідський начальник поліції Марек Гебда, заступник президента міста Люблина д-р Януш Мазурек, заступник голови Місьради Люб-

лина Збігнев Войцеховський, проректори люблинських вузів, представники різних установ та організацій.

Вів урочистості Голова Товариства догляду за могилами українських вояків у Люблині, а одночасно Канцлер ЄКПіУУ, д-р Григорій Купріянович, який наголосив на символічності того, що цього річ святкування відбувається в переддень інавгурації нового Президента України. Після того, як учасників святкування привітали державні гімни Республіки Польща та України, Його Високопреосвященство православний архієпископ Люблинський і Холмський Авель у співслужінні о. прот. Андрія Лося та о. прот. Мирослава Вишневського, а також о. диякона Марка Ващука, відправив Панахиду за душі вояків Армії УНР і Молебень за Україну. Співав хор Хресто-Воздвиженської церкви під диригуванням Олексія Куцого. Архієпис-

Шукайте за адресою:

www.cerkiew.pl

Запрошуємо на інтернет-сторінку Хресто-Воздвиженської церкви та української православної громади Люблина:

www.chresto-vozd.harazd.net

На веб-сайті знайдете інформацію про нашу церкву і громаду, історію Православ'я в Люблині, фотоальбом про життя громади, інтернетну версію «Православного Голосу Люблина», посилання на цікаві православні та українські сторінки, Галерею свт. Петра (Могили), актуальну програму богослужінь у нашому храмі.

коп Авель звернувся до присутніх зі словом. Після богослужіння біля пам'ятника на честь вояків армії УНР було складено численні вінки квітів.

Друга частина святкування Дня Соборності, з огляду на погоду, була організована у приміщенні Коронного Трибуналу об 11 годині. Зібрані гості вислухали доповідь про значення дня 22 січня в історії України, яку виголосив д-р Омелян Вішка, історик з Університету Миколая Коперника у Торуні. Після доповіді промовив співгопосудар свята – Генеральний консул України в Любліні Іван Грицак. Потім сердечні привітання виголосили представники воєводських та міських властей, парламентарії.

Відчутним був контекст актуальних подій, що відбувалися в Україні – учасники святкувань прийняли урочисті привітання новообраному Президенту України Віктору Ющенку з нагоди інавгурації, яка відбувалася вже наступного дня у Києві (до речі, за участю президента Люблина).

Після офіційної частини присутні на зустрічі почастиувалися святковим кели-

хом вина. На кінець вислухали концерт української музики у виконанні колективу викладачів Яворівського музичного училища, котрий, попри труднощі, прибув на урочистості.

Увечері цього ж дня у приміщенні Інституту Центрально-Східної Європи відбулася презентація щойно виданої книжки д-ра Омеляна Вішки «Українська еміграція у Польщі 1920-1939». Цю зустріч, яка стала першою в Польщі презентацією монографії, організували Європейський колегіум польських і українських університетів та Інститут Центрально-Східної Європи. Вели презентацію Канцлер ЄКПіУУ д-р Григорій Купріянович та керівник Дослідницького відділу Інституту Центрально-Східної Європи д-р Анджей Гіль. Після змістовної доповіді самого автора книжки учасники зустрічі скористалися з можливості задати йому свої запитання, які були справді фаховими й доволі непростими. Окрім того, бажаючі мали можливість придбати монографію за промоційною ціною і взяти в автора автограф.

Андрій Савенець

Збірка на нові облачення до нашого храму

Наша Христо-Воздвиженська церква діє вже два роки, проте для нормального літургичного життя потрібні ще в церкві деякі речі. Зараз найбільш назрілою потребою є **нові, постійні облачення на аналої в нашій церкві**. Хотіли б замовити їх і придбати до початку Великого посту. Кошт купівлі нових облачень досить великий як на можливості нашої громади, проте надіємося, що спільним зусиллям прикрасимо наш храм.

Усіх, хто хотів би пожертвувати на нові облачення до Христо-Воздвиженської церкви, просимо вплачувати гроші для душпастиря або біля свічок. Список жертводавців буде поміщений в наступних випусках нашого бюлетеня.

Душпастир та Церковний комітет
Христо-Воздвиженської церкви

3 ЖИТТЯ ПРАВОСЛАВНИХ УКРАЇНЦІВ У СВІТІ

Відійшов у вічність

Митрополит Вінніпегу і всієї Канади Василій (1909-2005)

10 січня 2005 р. відійшов до Всевишнього Блаженніший Василій, Митрополит Вінніпегу і всієї Канади, Первоієрарх Української Православної Церкви в Канаді. Покійний був найстаршим у світі українським православним ієрархом, 1 листопада 2004 р. виповнилося йому 95 років життя. Бл. пам. митр. Василій майже 20 років був предстоятелем Української Православної Церкви в Канаді, котра в цей час пройшла історичні зміни і є зараз найсильнішою Церквою української православної діаспори.

Митрополит Василій (у мирі Василь Федак) народився 1 листопада 1909 р. в селі Кадобівці на Буковині. У травні 1912 р. його родина прибула до Канади і поселилася в провінції Саскачеван. Саме тут майбутній ієрарх здобував початкову та педагогічну освіту. В 1932 р. одружився. В 30-ті та на початку 40-х років працював учителем у сільських школах у провінції Саскачеван, де численно проживали українці.

В 40-х роках В. Федак відчув особливе покликання до служіння в Церкві. З 1941 р. навчався в духовній семінарії. Восени 1944 р. був висвячений на диякона та священника. Наступні роки служив парафіяльним священником у провінціях Манітоба та Онтаріо. З 1951 р. о. Василь був настоятелем соборної парафії св. Володимира в Гамільтоні, де прослужив 29 років. В 1976 р. померла його дружина Параскевія.

В 1978 р. на Надзвичайному Соборі Української Греко-Православної Церкви в Канаді о. Василь був обраний єпископом. Його архиєрейська хіротонія відбулася 16 липня 1978 р. у Вінніпезі. Владика Василій отримав звання єпископа Саскатунського і вікарія Центральної єпархії. З 1981 р. єпископ Василій управляв Східною єпархією УГПЦК, а у 1983 р. став архиєпископом Торонтським та Східної єпархії.

Після смерті в 1985 р. попереднього первоієрарха УГПЦК митрополита Андрія (Метюка), архиєпископ Василій на XVII Соборі УГПЦК був обраний Митрополитом Вінніпегу і всієї Канади, первоієрархом Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Під проводом бл. пам. митрополита Василя Українська Православна Церква в Канаді нормалізувала своє становище в православному світі, коли в 1990 р. увійшла в юрисдикцію Константинопольського патріарха і знайшлася в повному євхаристійному єднанні зі Вселенським Православ'ям. Докладав багато зусиль для єднання Українських Православних Церков – за його ініціативою в 1995 р. створено Постійну Конференцію Українських Православних Єпископів поза межами України. Турбувався також станом Православ'я в Україні. Сприяв будові авторитету Православної Церкви в Канаді, зокрема брав участь у створенні Конференції Православних Єпископів Канади.

Митрополит Василій помер 10 січня 2005 р. вранці о год. 6.30 у Вінніпезі після прийняття таїнств Сповіді і Св. Причастя. Похоронні урочистості бл. пам. митрополита Василя відбулися в Митрополичому кафедральному соборі Святої Тройці у Вінніпезі 20-22 січня 2005 р. Похоронено визначного ієрарха на Glen Eden Cemetery.

Вічна пам'ять спочилому Митрополитові!

Григорій Купріянович

Український православний єпископ у Португалії

Вселенський патріарх Константинополя Варфоломій I вирішив призначити православним єпископом для Португалії українця. Новим архисреєм Вселенської патріархії став єпископ Іларіон (Рудник). Архисрейська хіротонія архимандрита Іларіона відбулася у неділю 23 січня 2005 р. в Константинополі. Присвоєно йому титул єпископа Телміського. Новий владика буде єпископом-помічником Митрополита Португалії та Іспанії Епіфанія, що перебуває в юрисдикції Вселенської патріархії. Владика Іларіон є першим єпископом Вселенської патріархії в Португалії і зараз взагалі єдиним православним ієрархом у цій країні.

Португалія є історично католицькою країною, донедавна була найбільш однорідною країною Європи за національним і конфесійним складом. Зараз це поволі міняється внаслідок напливу емігрантів з різних країн. За останні роки помітною на конфесійній карті цієї іберійської країни стала також Православна Церква. Ніхто не знає точного числа православних у Португалії, вказують числа 100-300 тисяч. Згідно з одним із церковних підрахунків, національний склад православних у Португалії є такий: 70 тис. українців, 10 тис. молдаван, 7 тис. румунів, 6 тис. росіян, 3 тис. болгарів, 2 тис. сербів, 1,5 тис. греків, також корінні португальці приймають православ'я. Не дивує нещодавнє рішення Вселенської патріархії про призначення там єпископом саме українця, адже найчисленнішою православною національною групою країни є, мабуть, українці. Це результат того, що саме Португалія є від кількох років країною, куди потрапляє чи не найбільше української заробітчанської еміграції і яка найкраще приймає українських заробітчани.

На території Португалії діють православні храми різних юрисдикцій: Константинопольського патріархату, Московського патріархату, Румунської Православної Церкви, Болгарської Православної Церкви. Існує Комітет канонічного православного духовенства в Португалії. На території цієї іберійської країни існують також парафії, що перебувають у юрисдикції Польської

Автокефальної Православної Церкви. Душпастирською опікою Православних Церков оточені, серед інших, українські емігранти, саме таку роль виконує, наприклад, православна парафія св. Пантелеймона в другому за величиною місті Португалії – Порто. Настоятелем цієї парафії, що перебуває в юрисдикції Константинопольської патріархії, був о. архимандрит Іларіон (Рудник), зараз єпископ Іларіон.

Єпископ Телміський Іларіон (Рудник) народився в Україні. Закінчив Богословський факультет Салонікського Університету (Греція). Як священник Константинопольського патріархату в липні 2001 р. в Цюріху брав участь у переговорах між Константинопольським та Московським патріархатами про церковну ситуацію в Україні. Останні роки о. архимандрит Іларіон був настоятелем Свято-Пантелеймонівської парафії в Порто. 12 січня 2005 р. на пропозицію Вселенського патріарха Варфоломія I Синод цієї Церкви обрав архимандрита Іларіона єпископом.

Висвячення єпископа Іларіона засвідчує про устремління Вселенської патріархії оточувати душпастирською опікою православних українців у діаспорі. Нагадаймо, що в юрисдикції Константинопольської патріархії перебувають Українські Православні Церкви в Канаді, США, Південній Америці, Австралії та Новій Зеландії, а також у Західній Європі.

Г.К.

& Видавничі новинки

«Церковний Календар»: 20 років після відродження

Коли 20 років тому, у 1985 р., з'явився друком «Церковний Календар на 1985 рік» стало це небуденною, більше – надзвичайною подією для українського православного загалу в Польщі. У 1985 р., після кількох років небуття, знову воскресло українське православне слово. Православні українці могли знову читати про правди Православної віри, історію своєї Церкви, врешті – мати церковний літургійний календар рідною мовою, у рідній церковній традиції. Проте роль «Церковного Календаря» була набагато ширшою, він був не лише джерелом інформації, але від самого початку виконував роль інтегруючого центру для українських інтелектуальних сил у Польщі. Але й це ще не все, адже був він і залишається символом – символом існування, буття, виживання православного українства в Польщі, про наявність якого дехто хотів би забути чи не помічати.

У 1985 р. почався третій, найдовший період в історії «Церковного Календаря». Його історія є лакмусовим папірцем історії українського православ'я в Польщі. В перші післявоєнні роки важко було відкрито будувати українське церковне життя, адже зустрічалося це переважно з прямим втручанням відповідних державних служб. Знаходило це вияв також і в православному друкованому слові, якого в цей час взагалі було дуже мало. Ситуація помінялася дещо в 50-ті роки, українські елементи в церковному житті вже більш толерували. Результатом цього була також поява «Церковного Календаря на 1961 рік» – це і був перший період в історії видання, короткий, бо однорічний. Змогли відновити видання після семирічної перерви – у 1968 р. і продовжити його десять років – до 1977 р. У цей час альманах досяг високого мериторичного рівня, стаючи джерелом унікальної вартості, яким користувалися не лише православні українці в Польщі. Припинення видавання щорічника було важким ударом для українських православних середовищ.

Практичним виявом нової доби, яка почалася у 80-ті роки, було висвячення во

єпископи владики Адама (Дубеця) та відродження старовинної Перемиської єпархії в 1983 р. Це події, які мали фундаментальне значення для буття і позиції українського елемента в Православній Церкві в Польщі. Незабаром знайшло це підтвердження також у друкованому слові.

Ще в день свого інгресу, 30 жовтня 1983 р., єпископ Перемиський і Новосанчівський Адам пообіцяв, що «Церковний Календар» буде відроджений. Владика не лише дав підтримку для ідеї відновлення цього видання, але сам прийняв обов'язки відповідального редактора, а Перемисько-Новосанчівська єпархія стала видавцем щорічника. З цього часу владика несе важкий подвиг видавання церковного періоду, і лише завдяки його послідовності та витривалості можемо зараз відзначати 20-річчя безперервного виходу «Церковного Календаря».

Що ж знаходимо у цьогорічному «Церковному Календарі»? На обкладинці бачимо знайомі куполи церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Грубешові. Відкривають видання, після фотографій ієрархії нашої Церкви, *Роздуми над Новим роком* архи-

єпископа Адама. Там архипастир закликає нас піклуватися про наші душі, адже *Душа вічна. Вона – дихання Боже. І тому душа наша потребує безустанного спілкування зі своїм Творцем, а коли його нема – вона хворіє...*

Далі традиційно знаходимо церковний календар на увесь рік – спочатку скорочений, далі перераховані всі неділі і свята, пости, загальниці, а врешті – детальний календар, де на кожен день року вказані свята, свята, яких пам'ять відзначається, літургійні читання. Є також Пасхалія на наступні роки та особливо цінні для священників і регентів, але цікаві і для пересічного вірного, *Богослужбові вказівки*. Загалом календарна частина займає понад 60 сторінок.

Другою частиною календаря-альманаху є богословсько-історичний відділ. Як і кожного року, знаходимо там цікаві тексти з пастирського богослов'я (*Гнів – перешкода спасіння*), статті про церковне мистецтво (зокрема про дорогоцінний хрест у стінописі Київської Софії, Галицько-Волинське Євангелля, ікону Успіння Богородиці в лемківській Андріївці), нариси про святих (св. Володимира, св. Івана Хрестителя). Особливо багато історичних текстів, як про давнє минуле (про руйнування Запорізької Січі, Галицького-Волинське князівство), так і про новітню історію Церкви (наприклад, цікава стаття про спроби створення православної парафії в Криниці в 1944 р., трагедію Талергофу, мучеництво

св. Максима Горлицького, автокефалію Православної Церкви в Польщі). Не бракує також матеріалів про сучасність, це звичайно – як кожного року – *Хроніка подій в Перемисько-Новосанчівській Єпархії* послушника Маркіяна, але також тексти про Уйковицький монастир, про літургійне відзначення пам'яті Холмських мучеників свмч. Павла та мч. Йоанни у Святковій, чи дуже особистий *Лист з Канади* о. Миколая Сидорського.

Календарна частина і статті переплетені релігійною поезією та цитатами св. Отців. Видання закінчує список імен святих з днями їх пам'яті та список парафій Перемисько-Новосанчівської єпархії.

Важко перецінити значення «Церковного Календаря» для української православної громадськості в Польщі. Проте він цінується також за межами Польщі, на різних континентах має «Церковний Календар» коло постійних і вірних читачів. Адже в сяніцькому «Церковному Календарі» знайдемо не лише компетентно підготовлений літургійний календар, але також цікаву альманашну частину, що перетворює «Церковний Календар» у видання, якого тривалість набагато довша, ніж один рік. Це видання мало б знайти своє місце у хаті кожного православного українця в Польщі.

Григорій Купріянович

«Церковний Календар 2005 рік». Видання Перемисько-Новосанчівської єпархії, Сянік. – 286 с.

«Церковний календар 2005 рік»

– у кожній українській православній родині

З початком Нового року традиційно з'явився друком «Церковний календар 2005 рік». Це унікальне українське православне видання в Польщі.

„Календар” має майже 290 сторінок! Він стане цінним збагаченням Вашої бібліотеки.

„Церковний Календар 2005” можна придбати у нашій церкві.
Ціна лише 30 зл.

Про Митаря і Фарисея

Кондак

Воздыханія принесем митарская Господеві, і к Нему приступим грішні, яко Владиці, хоцет бо спасенія всіх чоловіков, оставленіе подаєст всім кающимся; нас бо ради воплотися Бог, сий Отцу собезначальний.	Зітханія принесімо, як митар, Господеві і до Нього приступімо грішні, як до Владики, бо Він хоче спасіння всіх людей і відпущення гріхів подаєє всім, що каються; бо задля нас прийняв тіло Бог, що рівно безпочатковий з Отцем.
--	--

Свята Євангелія від Луки

Сказав Господь притчу цю: два чоловіки прийшли в храм помолитися: один фарисей, а другий митар. Фарисей, ставши, молився про себе так: Боже! дякую Тобі, що я не такий, як інші люди, грабітелі, несправедливі, прелюбодії, або як цей митар; Пощу два рази на тиждень, даю десяту долю з усього, що придбаю. А митар, стоячи здалека, не смів і очей звести на небо, але бив себе в груди, кажучи: Боже, будь милостив мені, грішнику! Кажу вам, що цей пішов до дому свого оправданий більши, ніж той; бо усякий, хто підноситься, принизиться, а хто понижується, піднесеться.

Лк. 18,10-14 (89 зач.)

Пожертву на видання цього номеру бюлетеня «Православний Голос Люблина» склав д-р Олександр Колянчук (Перемишль).

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Любліні
Душпастир церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього: о. прот. Мирослав Вишневський.
Редактор бюлетеня: Григорій Купріянович.

Адреса: Cerkiew Podwyższenia Krzyża Pańskiego, ul. Dolińskiego 1, 20-127 Lublin, тел. 4444160.

E-mail: chresto-vozd@cerkiew.pl

Internet: <http://www.chresto-vozd.harazd.net>

Програма богослужінь
у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього
- храмі української православної громади м. Люблина
лютий 2005 р.

5 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

6 лютого, Неділя 36-а по П'ятидесятниці

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

**12 лютого, субота. Собор Трьох Святителів: Василя Великого,
Григорія Богослова і Івана Золотоустого**

9⁰⁰ Божественна Літургія

17⁰⁰ Вечірня

13 лютого, Неділя про Закхея

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

14 лютого, понеділок

17⁰⁰ Велика Вечірня з литією

Освячення свічок

15 лютого, вівторок. Стрітєння Господа нашого Ісуса Христа

9⁰⁰ Освячення свічок

Божественна Літургія

19 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

20 лютого, Неділя про Митаря і Фарисея

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

26 лютого, субота

17⁰⁰ Вечірня

27 лютого, Неділя про Блудного Сина.

Свт. Кирила, уч. слов'янського

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю